

Semester- och fritidsvanor för arbetare och tjänstemän

Semesterresande, tillgång till fritidshus och
fritidsvanor efter klass och kön år 1984–2018

Författare: Mats Larsson, Enheten för avtalsfrågor

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	3
Semesterresa	4
Fritidshus eller husvagn	5
Semesterresa och/eller fritidshus	6
Varken semesterresa, fritidshus eller husvagn	7
Kvinnor och män	8
Varken semesterresa eller fritidshus år 1984-2018.....	9
Fritidsvanor	11
Metodbilaga	13
Tabellbilaga.....	14

Rapporten har utarbetats av LOs Enhet för avtalsfrågor

För ytterligare information kontakta
Mats Larsson, telefon 070-568 2811

Sammanfattning

33 procent av arbetarna hade varken gjort en semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn år 2018. Bland tjänstemän var motsvarande andel 15 procent. Klasskillnaden speglar sig alltså tydligt i hur folk spenderar sin semester och fritid. Klasskillnaden har dessutom ökat de tio senaste åren.

Det framgår av LOs bearbetning av Statistiska centralbyråns undersökningar om levnadsförhållanden (ULF/SILC) år 2018.

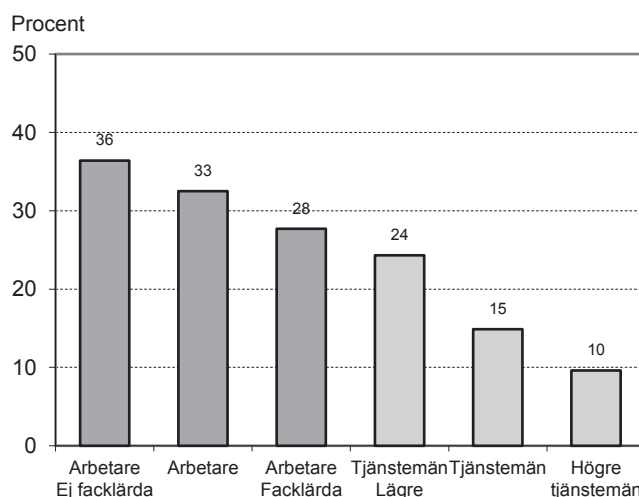
Andelen utan semesterresa eller fritidshus var högre bland kvinnor än bland män. Bland arbetare hade 34 procent av kvinnorna och 32 procent av männen varken gjort semesterresa eller haft fritidshus eller husvagn. Bland tjänstemän var det 17 procent för kvinnor och 12 procent för män. Skillnaden mellan könen har dock minskat de senaste åren bland arbetare medan den ökat bland tjänstemän.

Ej facklärd arbetare (högst två års utbildning efter grundskola) var den grupp som hade högst andel som varken gjort någon semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn, 36 procent. Lägst andel var det bland högre tjänstemän, 10 procent.

Det är dock inte bara semestern som speglar dagens klassamhälle. Även andra fritidsvanor visar på lika tydliga klasskillnader. Det gäller i allt från att idrotta, vara ute i skog och mark, läsa böcker, gå på teater eller konsert eller användande av internet. I rapporten framgår exempelvis att 44 procent av arbetarna och 21 procent av tjänstemännen aldrig läser böcker. Teater, konsert eller liknande har 49 procent av arbetarna gjort senaste 12 månaderna jämfört med 79 procent av tjänstemännen.

Men i sociala nätverk på internet var arbetare lika aktiva i som tjänstemän. Det var dock den enda fritidssysslan där arbetare var jämlika med tjänstemännen. I alla andra fritidssysslor, som ingår i undersökningen, så var klasskillnaden tydlig i den meningen att arbetare ägnade sig åt dessa i klart lägre grad än tjänstemän. Några tecken på att klasskillnaden i semester och fritid är på väg att minska är svåra att se. Tvärtom så tycks den öka.

Varken semesterresa eller fritidshus efter klass år 2018

Inledning

Hur man tillbringar sin semester och fritid varierar mellan olika grupper av befolkningen. Variationen förklaras troligen till stor del av att vi alla har olika uppfattningar om hur semester och fritid ska tillbringas på bästa sätt. Det är dock ofrånkomligt att även ekonomiska förutsättningar påverkar förutsättningarna för olika individers semester och fritid. Man kan säkert ha en bra semester och fritid utan att den kostar mycket pengar, men förutom sol, bad och bibliotek så är det inte många nöjen som är gratis.

LOs bearbetning av Statistiska centralbyråns undersökning om svenska folkets levnadsförhållanden (ULF/SILC) visar att klasstillhörighet och de olika ekonomiska förutsättningar de innebär, alltså har en stor betydelse för våra semester vanor.

Undersökning om levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Rapporten baseras på Statistiska centralbyråns undersökningar av levnadsförhållandena (ULF/SILC) år 1984-2018. Populationen är hela befolkningen i åldern 16-84 år.

Efter 2015 är undersökning genomförd ULF/SILC gällande semester- och fritidsvanor endast vart 3:e år.

ULF omfattar en mängd olika frågor gällande levnadsförhållandena, däribland tillgång till fritidshus eller husvagn och semesterresa de senaste tolv månaderna. Semesterresan ska ha gjorts i Sverige eller utomlands och varat minst en vecka. Tillgången till fritidshus eller husvagn kan vara genom såväl eget ägande som genom släkt och vänner.

Arbetare och tjänstemän

Uppdelningen på arbetare och tjänstemän grundar sig på SCBs Socioekonomiska indelning (SEI). Uppdelningen sker främst utifrån yrke enligt följande:

Arbetare: Yrken som organiseras av något LO-förbund.

Ej facklärda arbetare: Yrken som kräver högst två års utbildning efter grundskola.

Facklärda arbetare: Yrken som kräver minst två års utbildning efter grundskola.

Tjänsteman: Yrken som organiseras av något TCO- eller SACO-förbund.

Lägre tjänstemän: Yrken som kräver mindre än tre års utbildning efter grundskola.

Tjänstemän på mellannivå: Yrken som kräver minst tre men ej sex års utbildning efter grundskola.

Högre tjänstemän: Yrken som kräver minst sex års utbildning efter grundskola.

Se Metodbilaga för mer utförlig beskrivning av undersökningen och definitioner.

Semesterresa

Av befolkningen i åldern 16-84 år har 61 procent gjort en semesterresa på minst en vecka de senaste 12 månaderna. Skillnaden var dock stor mellan arbetare och tjänstemän.

Bland arbetare har bara varannan, 50 procent, gjort en semesterresa medan 71 procent av tjänstemännen har gjort det. Andelen arbetare som har gjort en semesterresa var därmed 21 procentenheter lägre än bland tjänstemän. Denna klasskillnad har dessutom ökat de tio senaste åren, från 18 till 21 procentenheter år 2008-2018.

Lägst andel semesterresenärer var det bland ej facklärd arbetarna (se faktaruta under Inledning). Av dessa har 48 procent gjort en semesterresa. Högst andel semesterresenärer var det bland högre tjänstemän, 79 procent (se diagram 1 och 2 samt tabell 1).

Frågan om semesterresa

Har du under de senaste 12 månaderna på din fritid gjort någon resa i Sverige eller utomlands som varat minst en vecka? Vi tänker även på sådant som campingsemester, vara ute i fritidsbåt eller besöka släkt och vänner?

Diagram 1 Har gjort semesterresa. År 2018

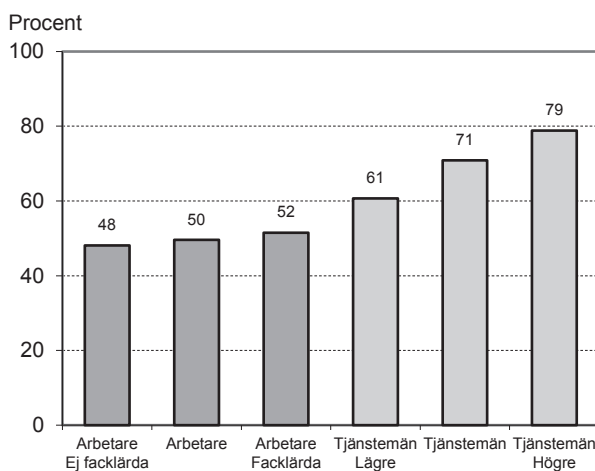
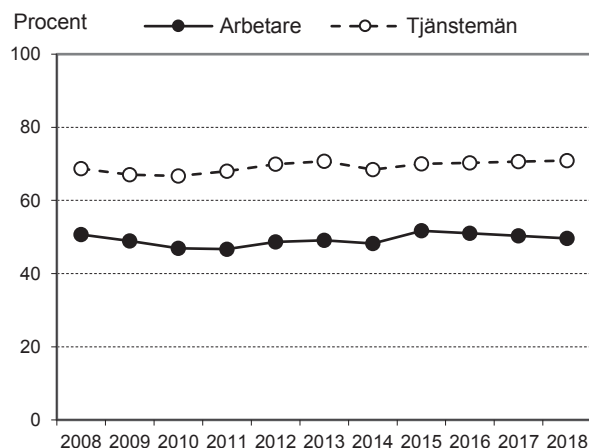

Diagram 2 Har gjort semesterresa. År 2008-2018

Tabell 1 Semesterresa minst en vecka senaste 12 månaderna. År 2018

SEI	Samtliga	Män	Kvinnor
Arbetare	50	50	50
Ej facklärd arbetare	48	48	48
Facklärd arbetare	52	51	52
Tjänstemän	71	74	69
Lägre tjänstemän	61	65	59
Tjänstemän mellannivå	71	72	69
Högre tjänstemän	79	79	78
Samtliga 16-84 år	61	60	61

Fritidshus eller husvagn

Tillgång till fritidshus eller husvagn hade knappt hälften, 48 procent, av befolkningen i åldern 16-84 år. Det var en mindre andel än den som hade gjort en semesterresa enligt föregående avsnitt. Skillnad mellan arbetare och tjänstemän var dock lika tydlig.

Bland arbetarna har 40 procent tillgång till fritidshus eller husvagn medan 56 procent av tjänstemännen har det. Andelen arbetare som har tillgång till fritidshus eller husvagn är alltså cirka 16 procentenheter lägre än bland tjänstemän. Denna klasskillnad har ökat de tio senaste åren, från 10 till 16 procentenheter år 2008-2018.

Lägst andel med fritidshus eller husvagn var det bland ej facklärd arbetarna. Av dessa hade endast 36 procent tillgång till fritidshus eller husvagn. Högst andel var det bland högre tjänstemän, 60 procent (se diagram 3 och 4 samt tabell 2).

Frågor om fritidshus

Äger du något fritidshus, husvagn eller annat fritidsboende där du kan vara i minst en vecka per år om du vill?

Följdfråga:

Har du på annat sätt tillgång till något sådant fritidsboende (där du kan vara i minst en vecka per år om du vill)?

Diagram 3 Har tillgång till fritidshus eller husvagn. År 2018

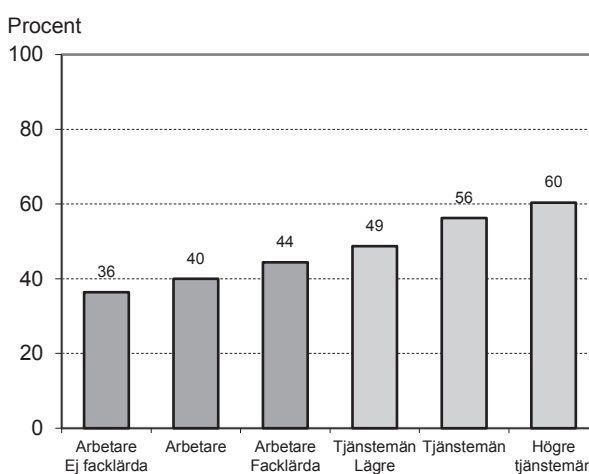
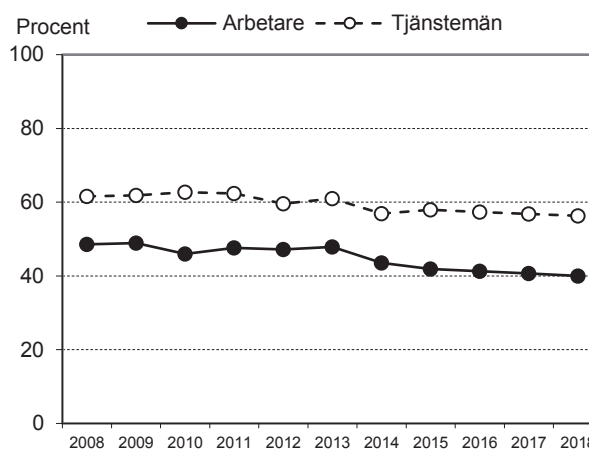

Diagram 4 Har tillgång till fritidshus eller husvagn. År 2008-2018

Tabell 2 Tillgång till fritidshus eller husvagn År 2018

SEI	Samtliga	Män	Kvinnor
Arbetare	40	41	39
Ej facklärd arbetare	36	37	36
Facklärd arbetare	44	45	43
Tjänstemän	56	58	55
Lägre tjänstemän	49	58	44
Tjänstemän mellannivå	57	58	57
Högre tjänstemän	60	59	62
Samtliga 16-84 år	48	49	47

Semesterresa och/eller fritidshus

Några tillbringar sin semester i fritidshus eller på husvagnscamping medan andra reser bort. Några kanske gör bådadera.

Av hela befolkningen i åldern 16-84 år hade 76 procent gjort antingen en semesterresa och/eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn. Andelen var dock lägre bland arbetare än bland tjänstemän.

Av arbetarna hade 68 procent antingen gjort en semesterresa och/eller hade tillgång till fritidshus eller husvagn jämfört med 85 procent av tjänstemännen. En skillnad på 18 procentenheter.

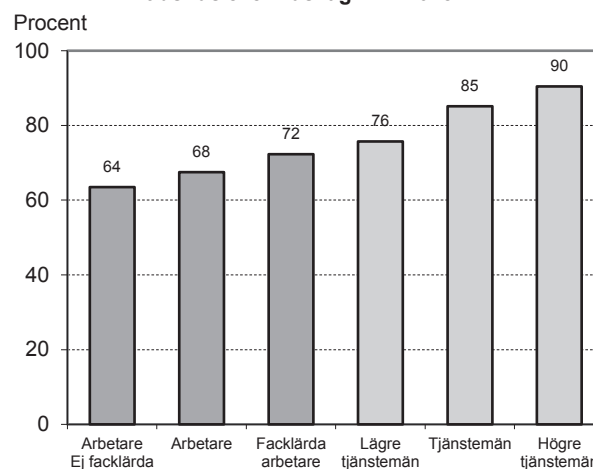
De tio senaste åren, år 2008-2018, har klasskillnaden ökat från 14 till 18 procentenheter.

Lägst andel med antingen semesterresa, fritidshus eller husvagn var det bland ej facklärd arbetare, 64 procent, medan andelen var högst bland högre tjänstemän, 90 procent (se diagram 5 och 6 samt tabell 3).

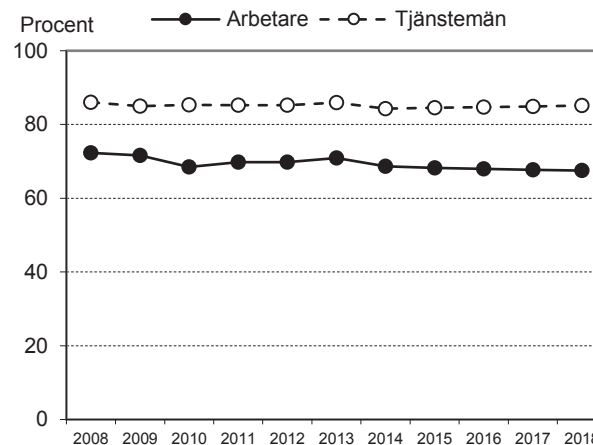
Tabell 3 Har gjort semesterresa och/eller har tillgång till fritidshus eller husvagn År 2018

SEI	Samtliga	Män	Kvinnor
Arbetare	68	68	66
Ej facklärd arbetare	64	64	63
Facklärd arbetare	72	73	71
Tjänstemän	85	88	83
Lägre tjänstemän	76	83	72
Tjänstemän mellannivå	86	88	85
Högre tjänstemän	90	90	91
Samtliga 16-84 år	76	77	75

Diagram 5 Har gjort semesterresa och/eller har tillgång till fritidshus eller husvagn. År 2018

Diagram 6 Har gjort semesterresa och/eller har tillgång till fritidshus eller husvagn. År 2008-2018

Varken semesterresa, fritidshus eller husvagn

De som återstår att redovisa är de som varken hade gjort en semesterresa eller hade tillgång till fritidshus eller husvagn. Dessa ger kanske den tydligaste bilden av hur klasstillhörighet påverkar våra liv i såväl arbete som fritid. Den grupp som har de lägsta lönerna och sämsta anställningsvillkoren är även den grupp som har sämst möjligheter att förgylla sin semester med en resa, fritidshus eller husvagnscamping.

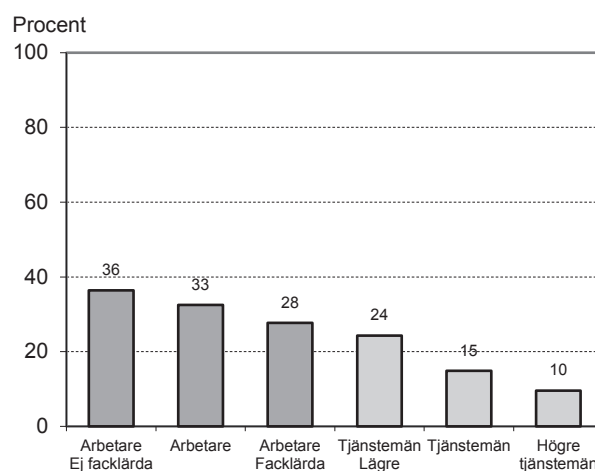
Av hela befolkningen i åldern 16-84 år hade knappt var 4:e person, 24 procent, varken gjort en semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn. Klasskillnaden var dock stor då var 3:e arbetare, 33 procent, varken gjort en semesterresa eller hade fritidshus eller husvagn. Bland tjänstemän var andelen 15 procent. Andelen var alltså mer än dubbelt så hög bland arbetare än bland tjänstemän. Denna klasskillnad har även ökat de tio senaste åren, från 14 till 18 procentenheter år 2008-2018.

Högst andel som inte gjort en semesterresa eller inte hade fritidshus eller husvagn var det bland ej facklärd arbetare, 36 procent, medan andelen var lägst bland högre tjänstemän, 10 procent (se diagram 7 och 8 samt tabell 4).

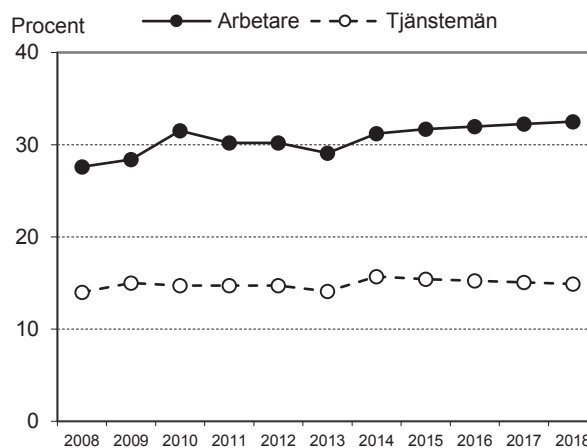
Tabell 4 Har inte gjort semesterresa och/eller har tillgång till fritidshus eller husvagn År 2018

SEI	Samtliga	Män	Kvinnor
Arbetare	33	32	34
Ej facklärd arbetare	36	36	36
Facklärd arbetare	28	27	29
Tjänstemän	15	12	17
Lägre tjänstemän	24	17	28
Tjänstemän mellannivå	14	12	15
Högre tjänstemän	10	10	9
Samtliga 16-84 år	24	23	25

Diagram 7 Har inte gjort semesterresa och har inte tillgång till fritidshus eller husvagn. År 2018

Diagram 8 Har inte gjort semesterresa och har inte tillgång till fritidshus eller husvagn. År 2008-2018

Kvinnor och män

Bland befolkningen i åldern 16-84 år var andelen som varken gjort en semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn 25 procent bland kvinnor och 23 procent bland män år 2018. Alltså en något högre andel bland kvinnor än bland män.

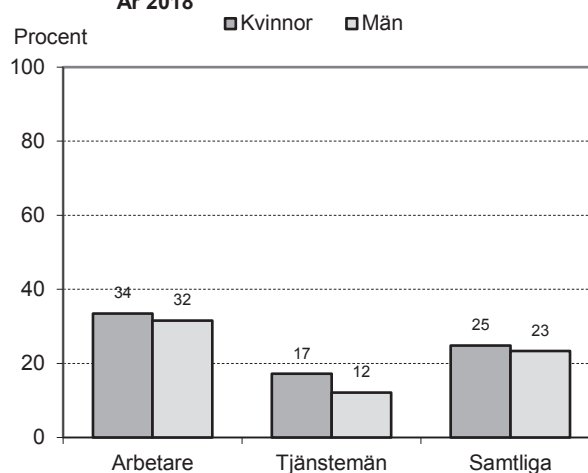
Bland arbetare hade 34 procent av kvinnorna och 32 procent av männen varken gjort en semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn och bland tjänstemän 17 procent av kvinnorna och 12 procent av männen.

Skillnaden mellan kvinnor och män var alltså mindre bland arbetare än bland tjänstemän, två respektive fem procentenheter. Bland arbetare har skillnaden mellan kvinnor och män minskat de senaste sex åren medan den istället har ökat bland tjänstemän.

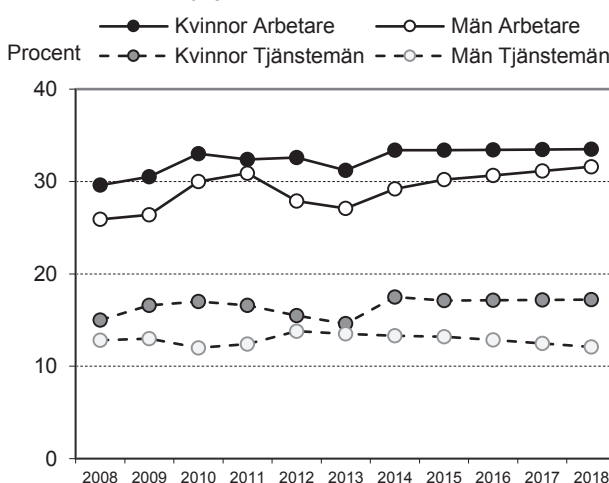
Bland arbetare har minskningen mellan könen de senaste sex åren främst skett genom att andelen män som varken gjort en semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn ökat medan andelen bland kvinnor varit oförändrad. En möjlig förklaring till detta kan vara att andelen män ökat inom en rad lågavlönade yrken i privat tjänstesektor där det ofta är deltid och visstid som gäller, vilket troligen påverkar såväl inkomst som fritidsnöjen negativt.

Varför skillnaden mellan könen ökat bland tjänstemän lämnas här fritt att spekulera om. Det kan dock konstateras att manliga tjänstemän har de klart högsta lönerna, drygt 20 procent högre än kvinnliga tjänstemän och drygt 60 procent högre än arbetare. Det räcker troligen till både semesterresa och fritidshus (se diagram 9 och 10 samt tabell 4).

Diagram 9 Har inte gjort semesterresa och har inte tillgång till fritidshus eller husvagn efter klass och kön. År 2018

Diagram 10 Har inte gjort semesterresa och har inte tillgång till fritidshus eller husvagn efter klass och kön. År 2018

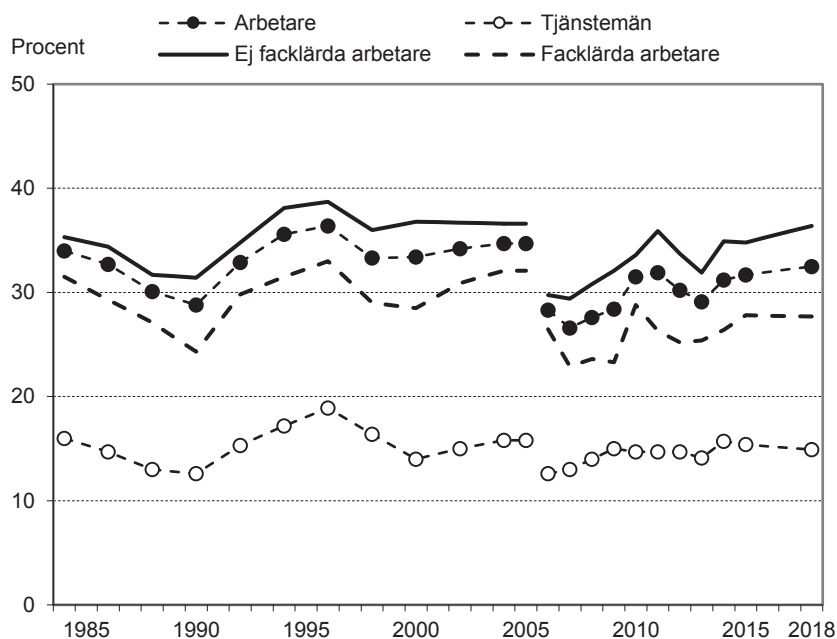
Varken semesterresa eller fritidshus år 1984-2018

Frågor om semesterresande och fritidshus har ingått i SCBs undersökningar om levnadsförhållanden sedan år 1984 och under alla dessa 35 år har den visat på en tydlig klasskillnad i semestervanorna för arbetare och tjänstemän.

Skillnaden i semestervanor mellan arbetare och tjänstemän har varit relativt stabila hela mätperioden även om semestervanorna varierat i takt med svängningar i ekonomi och arbetsmarknad. Ett tydligt exempel på detta är arbetsmarknadskrisen i början av 1990-talet vilken medförde en kraftigt ökad arbetslöshet vilket i sin tur troligen påverkade semestervanorna i den meningen att andelen som varken gjort en semesterresa eller hade tillgång till fritidshus eller husvagn ökade kraftigt, för arbetare från 29 till 36 procent och för tjänstemän från 13 till 19 procent år 1990-1996.

Men trots en rad kortsiktiga svängningar i takt med konjunktur och kriser så har ändå andelen personer som varken har gjort en semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn ändå mestadels legat strax över 30 procent för arbetare och runt 15 procent för tjänstemän. Klasskillnaden vad gäller semestervanor tycks alltså ha varit relativt konstant de senaste 35 åren.

Diagram 11 Inte gjort semesterresa och inte tillgång till fritidshus eller husvagn
År 1984-2018*

* År 1984-2005 redovisas medelvärden för två närliggande år medan åren 2006-2015 redovisas enskilt. År 2006 är ett medelvärde av de två undersökningar som genomfördes år 2006, den ena med besöksintervjuer och den andra med telefonintervjuer. Efter år 2015 genomförs undersökningen endast vart tredje år

Tidsserien bryts dock av de metodförändringar som genomfördes i undersökningen år 2006, då intervjuerna övergick till att helt genomföras via telefon (se faktaruta nedan). För åren efter tidsseriebrottet år 2006 har det varit en uppåtgående trend vad gäller andelen utan semesterresa eller fritidshus, framförallt bland arbetare. Troligen bidrog finanskrisen år 2007 till detta då andelen arbetare utan semesterresa eller fritidshus steg från 27 till 32 procent år 2007-2011. Därefter minskade andelen till 29 procent år 2013 för att därefter återigen öka till 33 procent år 2018. Möjligen skulle dessa 33 procent för arbetare vara den högsta andel som uppmätts för hela mätperioden om mätmetoden varit densamma alla 35 år.

Även tjänstemännens semestervanor har varierat över mätperioden. Variationen har dock varit mindre än bland arbetare. Det gäller inte minst i samband med 2007 års finanskris vilken bara tycks ha påverkat tjänstemännens semestervanor marginellt. De senaste elva åren, år 2008-2018, har andelen tjänstemän som varken gjort en semesterresa eller haft tillgång till fritidshus eller husvagn legat relativt stabilt runt 14-15 procent.

Tidsseriebrott år 2006

År 2006 slutade SCB med besöksintervjuer i ULF-undersökningarna och övergick istället till enbart telefonintervjuer. Detta påverkade bortfallet i undersökningen då det ofta är svårt att få kontakt med intervjupersonerna enbart via telefon.

Detta förklarar troligen den nivåsänkning med drygt sex procentenheter gällande andelen arbetare som varken gjort en semesterresa eller har tillgång till fritidshus som skedde i 2006 års undersökning.

Även nivån för tjänstemän sänktes men inte lika mycket som för arbetare. Troligen på grund av att tjänstemän ofta är lättare att nå via telefon på sina arbetsplatser.

Fritidsvanor

Det är inte bara semestern som speglar klasskillnaden mellan arbetare och tjänstemän. I SCBs undersökning om levnadsvanor ställs frågor om en rad fritidssysslor och i vilken omfattning de utövas. Svaren visar nästan entydigt att tjänstemän är mer aktiva på sin fritid än arbetare. Det gäller såväl mer fysiska aktiviteter som att idrotta eller varit ute i skog och mark liksom mer avkopplande aktiviteter som att läsa böcker eller gå på teater.

Vad gäller fysiska aktiviteter som att idrotta eller vara ute i skog och mark så uppgav 64 procent av arbetarna och 79 procent av tjänstemännen att de idrottat varje vecka och 68 respektive 82 procent att de varit ute i skog och mark någon gång de senaste 12 månaderna. Andelen är alltså cirka 15 procentenheter lägre bland arbetare än bland tjänstemän i båda fallen (se diagram 11 och tabell 5).

Även ett fritidshus medför ofta en del fysisk aktivitet, varken man vill eller inte. Tillgång till fritidshus förstärker bilden av klasskillnad i fysiska fritidsaktiviteter då andel arbetare som har fritidshus är 40 procent jämfört med 56 procent för tjänstemän (se diagram 11 och tabell 5).

Mer avkopplande och kulturella fritidsaktiviteter som att gå på teater, konsert, museum eller läsa böcker visar på en ännu större klasskillnad. Besökt teater, konsert, museum eller liknade någon gång de senaste 12 månaderna har 49 procent av arbetarna och 79 procent av tjänstemännen gjort, en skillnad på 30 procentenhet. Stor skillnad var det även i att läsa böcker då 24 procent av arbetarna och 43 procent av tjänstemännen läst böcker på fritiden varje vecka.

Klasskillnaden blir ännu tydligare när det kommer till de som *aldrig* läser böcker då 44 procent av arbetarna och 21 procent av tjänstemännen uppgav detta.

Skillnaden är dock mindre när det gäller att *lyssna* på böcker då 21 procent av arbetarna och 27 procent av tjänstemännen lyssnat på böcker på fritiden (se diagram 12 och tabell 5).

Diagram 11 Fritidshus, friluftsliv och idrottande år 2018

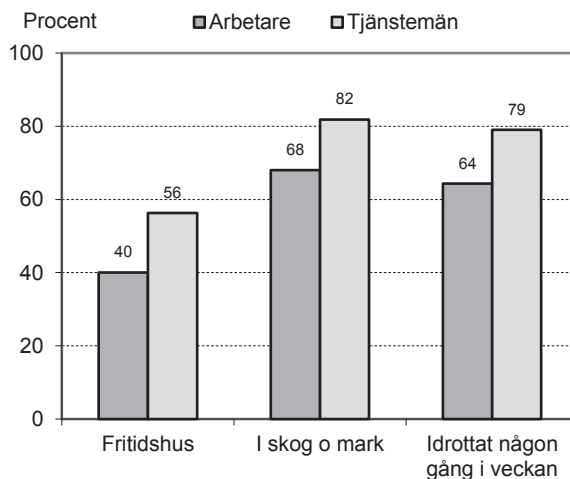
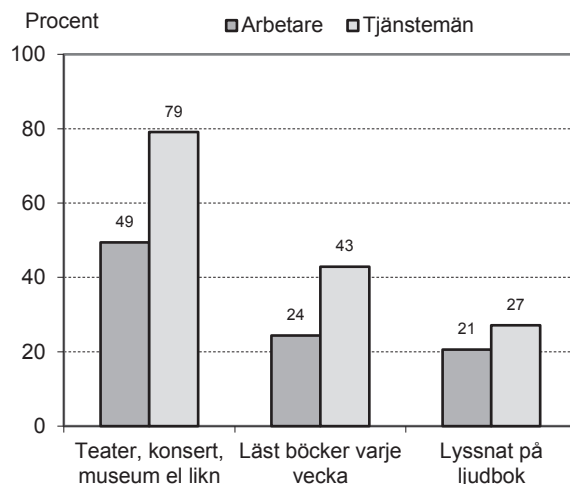

Diagram 12 Kultur år 2018

Internet upptar en allt större del av vår fritid, både för arbetare och tjänstemän. Klasskillnaden är dock alltjämt tydlig även om den minskat de senaste åren.

År 2018 uppgav 86 procent av arbetarna och 96 procent av tjänstemännen att de använt internet någon gång i månaden på fritiden. Nästan lika många, 85 respektive 95 procent använde internet varje vecka, alltså cirka 10 procentenheter lägre för arbetare i båda fallen.

Skillnaden mellan arbetares och tjänstemäns användande av internet på fritiden har dock minskat de senaste åren, från cirka 16 till 10 procentenheter år 2010-2018 (se diagram 14 och tabell 5).

När det gäller vad internet används till så skiljer det en del mellan arbetare och tjänstemän. När det gäller att betala räkningar eller handla över internet så var klasskillnaden tydlig då arbetare gjorde detta i lägre grad än tjänstemän. Men när det gäller att vara aktiv i sociala nätverk så var skillnaden endast marginell då 72 procent av arbetarna och 73 procent av tjänstemännen var aktiv i något socialt nätverk via internet minst någon gång i månaden. Andelen som var aktiva *varje dag* var till och med högre bland arbetare än bland tjänstemän, 48 respektive 45 procent (se diagram 12 och tabell 5).

Att arbetarna nätverkar i sociala medier i lika hög grad som tjänstemän är givetvis bra. Det är dock i stort sett den enda fritidsaktivitet som ingår i SCBs undersökning där det inte finnas en tydlig klasskillnad. I allt annat, från att åka på semesterresa, ha fritidshus, läsa böcker, idrotta eller vara ute i skog och mark, så var klasskillnaden tydlig i den meningen att arbetare ägnade sig åt dessa i klart lägre grad än tjänstemän. Inga tecken syns heller på att klasskillnaden är på väg att minska. Tvärtom så tycks den bara öka med åren.

Diagram 13 Internet och sociala medier år 2018

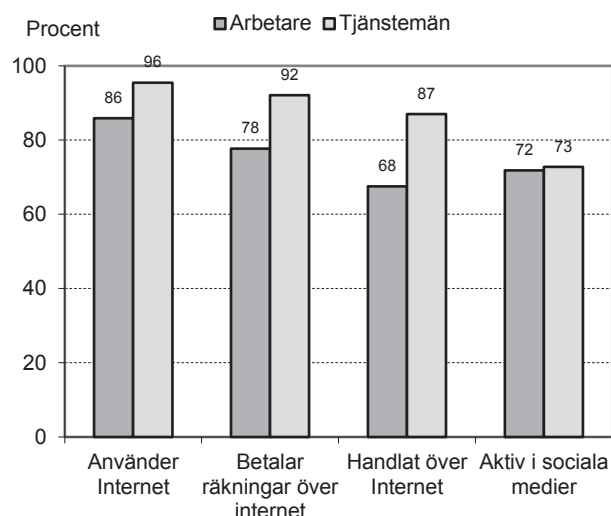
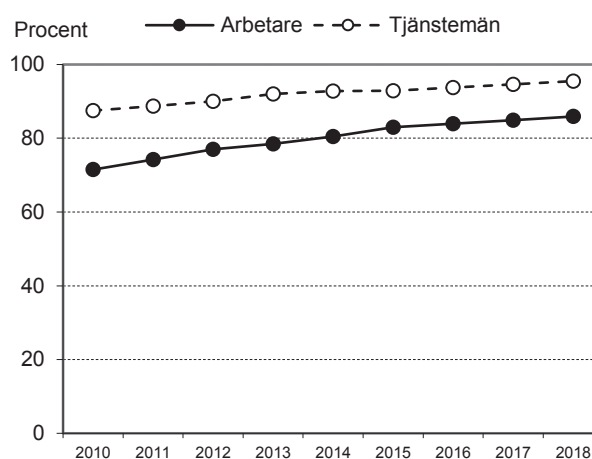

Diagram 13 Använder internet någon gång i månaden. År 2010-2018

Tabell 5 Fritidsvanor efter klass och kön år 2018. Procent

	Varit ute i skog och mark *	Idrottat varje vecka	Besökt teater, konsert el museum *	Läst böcker		Lyssnat på ljudböcker	Använder internet på fritiden varje månad	Betalar räkningar på internet	Brukar boka, beställa el köpa något på internet	Är aktiv sociala nätverk på internet	
				Varje vecka	Aldrig					Varje dag	Varje månad
Arbetare	68	64	49	24	44	21	86	78	68	48	72
Män	69	63	47	18	52	19	89	81	71	43	68
Kvinnor	66	66	52	32	34	22	82	73	63	54	77
Tjänstemän	82	79	79	43	21	27	96	92	87	45	73
Män	82	78	78	37	26	28	97	95	91	40	69
Kvinnor	82	80	80	48	17	27	94	90	84	49	76
Ej facklärda arbetare	63	64	47	25	44	21	83	74	64	50	75
Facklärda arbetare	74	65	52	24	44	20	89	82	72	45	69
Lägre tjänstemän	72	76	71	35	27	22	89	86	78	46	70
Tjänstemän mellannivå	84	79	78	44	20	28	97	93	86	47	75
Högre tjänstemän	87	82	86	47	16	30	98	96	94	43	73

* Någon gång senaste 12 månaderna

Källa: SCBs Undersökningar om levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Metodbilaga

Undersökning om levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Rapporten baseras på Statistiska centralbyråns undersökningar av levnadsförhållandena (ULF/SILC) år 1984-2018. ULF/SILC omfattar en mängd olika frågor gällande levnadsförhållanden, däribland om semesterresa och fritidshus.

Semesterresan ska ha gjorts i Sverige eller utomlands de senaste 12 månaderna och varat minst en vecka. Tillgången till fritidshus eller husvagn kan vara genom såväl eget ägande som genom släkt och vänner. Mer information om ULF/SILC finns på www.scb.se/ulf.

Metodförändringar och tidsseriebrott

En större omläggning av ULF/SILC genomfördes år 2006 då man övergick från besöksintervjuer till enbart telefonintervjuer. Detta har påverkat resultaten och undersökningarna före och efter 2006 är inte fullt jämförbara även om frågorna och urvalsstorleken är desamma. Skillnaden beror främst på skillnader i bortfallet då vissa grupper är svåra att nå enbart via telefon.

År 2006 genomfördes undersökningen till hälften med besöksintervjuer och till hälften med telefonintervjuer. I denna rapport har resultaten vägts samman till medelvärden av de två undersökningarna.

Efter 2015 år undersökning genomförs ULF/SILC gällande semester- och fritidsvanor endast vart 3e år.

Socioekonomiska grupper (SEI)

De socioekonomiska grupper som redovisas i rapporten grundar sig på SCBs Socioekonomiska indelning (SEI) enligt MIS 1982:4. Uppdelningen sker främst utifrån yrke enligt följande:

Arbetare: Yrken som organiseras av något LO-förbund.

Tjänsteman: Yrken som organiseras av något TCO- eller SACO-förbund.

Ej facklärd arbetare: Yrken där det normala kravet på utbildning efter grundskola är mindre än två år.

Facklärd arbetare: Yrken där det normalt krävs minst två års utbildning efter grundskola.

Lägre tjänstemän: Yrken med krav på mindre än tre års utbildning efter grundskola.

Tjänstemän på mellannivå: Yrken med krav på minst tre men ej sex års utbildning efter grundskola.

Högre tjänstemän (inkl. fria yrkesutövare med akademikeryrken): Yrken med krav på minst sex års utbildning efter grundskola.

Rapporten beställs från LO-distribution:
lo@strombergdistribution.se
Telefax: 026-24 90 26

Juni 2019
ISBN 978-91-566-3411-6
www.lo.se

ILLUSTRATION: Bee-Line